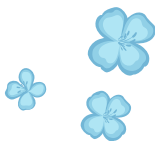

KALENDARZ JĘZYKOWY

Ogarnij język Polski 2022

styczeń

3

PONIEDZIAŁEK

As kier

As kier

VARUJ, VAROWCZE!

as kier 'czerwona kartka'

W większości gier karcianych as kier to najmocniejsza karta. We wróżbach symbolizuje ognisko domowe i jest zapowiedzią pozytywnych zmian. Na boisku – przeciwnie. Nikt nie chce mieć z nim do czynienia. Czerwona kartka – bo o niej tu mowa – jest karą skutkującą przymusowym opuszczeniem pola gry i dyskwalifikacją w co najmniej jednym meczu. Choć wydaje się to mało prawdopodobne, w jednym meczu można otrzymać nawet kilka czerwonych kartek. Spotkało to w 2006 roku piłkarza II ligi szkockiej Andy'ego McLarena, który pierwszą z nich dostał za uderzenie w twarz zawodnika drużyny przeciwnej, drugą – za uderzenie kolejnego piłkarza, a trzecią – za kopnięcie drzew i zrobienie w nich dziury. Inny rekord padł w 2011 roku w V lidze argentyńskiej, kiedy sędzia Damiano Rubino w meczu Atlético Claypole z Victoriano Arenas pokazał aż 36 czerwonych kartek. Za udział w bójce ukarał wszystkich 22 zawodników z boiska, obie ławki rezerwowych i sztab techniczny.

Hieronima, Sebastiana

luty

8

WTOREK

Nierandkowlany

Nierandkowny

DODAJ DO UŻYWANYCH

nierandkowny 'nienadający się do randkowania'

Kontakt mamy całkiem niezły, ale kiedy się z nią spotykam, nie potrafię się przemóc, żeby być bardziej czułym. Z trudem przełamuję barierę dotyku. Wszystko to każe mi myśleć, że jestem po prostu... **nierandkowny**. (wizaz.pl)

Znajdź więcej neologizmów na stronie:
www.nowewyrazy.pl

marzec

11

PIĄTEK

Liściodto, szafisko, motyliszczcze...

Liścidło, szafisko, motyliszczce...

BŁAWACĄC SIĘ SŁOWAMI

Zgrubienia służą nam najczęściej, by nazwać coś większego od tego, co jest nazywane przez wyraz podstawowy. Bywa też, że nazwy augmentatywne wyrażają stosunek emocjonalny nadawcy – zarówno negatywny, jak i pozytywny. Tworzymy je za pomocą charakterystycznych dla języka polskiego sufiksów: *-isko/-ysko* (*psisko*), *-sko* (*łapsko*), *-uch* (*paluch*), *-al* (*nochal*) czy *-or* (*bucior*). Wspomniane przyrostki są bardzo produktywne i mogą służyć za podstawę do tworzenia nowych, innowacyjnych wyrazów. Ten fakt skrzętnie wykorzystywała Agnieszka Osiecka, która z dużym upodobaniem wykorzystywała możliwości, jakie daje nam polszczyzna. Poetka szczególnie polubiła się z sufiksami *-isko/-ysko*, *-idło/-ydło* oraz *-iszczel/-yszczelce*. Z dzienników poetki możemy się dowiedzieć, że w jesienne dni życie uprzykrzało jej *wietrzysko*, więc zostawała w domu, by pisać *wierszydła*, *powieścidła* czy *liścidła* i przypadkiem nie nabawić się *katarzyska*. W pokoju stało *szafisko*, obrazy wisiąły na *plótnisku*, a za oknem latały *motyliszczce* i *ptaszzydła*. Takie oto z niej było *kobieciszczelce*!

Izabeli, Oktawii

marzec

16

ŚRODA

Ogarnięta neoczytelnia

Ogarnięta neoczytelnia

Jerzy Bralczyk

Nowe słowa

Warszawa 2007

maj

Benedykta, Gizeli

Izy, Stanisława, Wiktora

7

SOBOTA

8

NIEDZIELA

OJ-doku

.....

.....

.....

.....

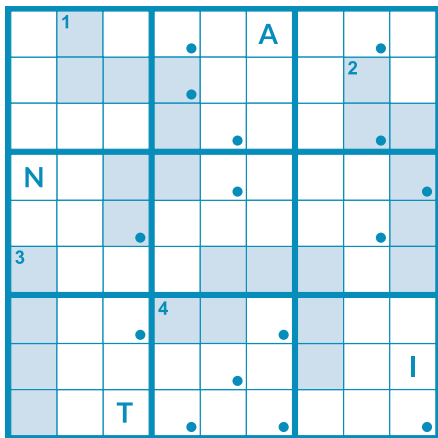
.....

.....

.....

.....

OJ-doku

W kolorowe wężyki wpisz odgadnięte wyrazy:

- 1) pasta z oliwek, kapparów i anchois.
- 2) krzyżówka piwa i lemoniady.
- 3) plenerowa zabawa w odgrywanie ról i tworzenie opowieści.
- 4) grafika z czarnych linii oraz czarnych i białych powierzchni.

Potraktuj całość jako literowe sudoku. W każdym rzędzie, w każdej kolumnie i w każdym sektorze 3×3 powinien znaleźć się komplet dziewięciu liter:

A D E I L N P R T

Odczytaj hasło. Utworzą je litery z pól oznaczonych kropką, czytane rzędami.

Erazma, Marianny

czerwiec

2

CZWARTEK

Superpara

Handwriting practice lines consisting of ten horizontal dotted lines.

Superpara

DODAJ DO UŻYWANYCH

superpara 'małżeństwo dwojga wpływowych ludzi budzące duże zainteresowanie medialne'

Pod koniec wakacji w amerykańskich mediach pojawiły się doniesienia o nowej **superparze** show-biznesu, czyli aktorce Jennifer Lawrence i liderze zespołu Coldplay Chrisie Martinie, których potoczyło płomienne uczucie. (gala.pl)

Znajdź więcej neologizmów na stronie:
www.nowewyrazy.pl

Alberta, Ignacego

czerwiec

17

PIĄTEK

Czerwcówka

Handwriting practice lines consisting of ten horizontal dotted lines.

Czerwcówka

JEST TAKI DZIEŃ

Czerwcówka to słowo utworzone na zasadzie analogii do wyrazu *majówka*. Podobnie jak na początku maja, tak i po Bożym Ciele jest dobra okazja, by wziąć krótki – choćby jednodniowy – urlop w pracy i cieszyć się kilkoma dniami wolnego bez przerwy.

W porównaniu do majówki czerwcówka ma parę zalet. Po pierwsze, zawsze wystarczy wziąć wyłącznie jeden dzień wolnego w piątek, by cieszyć się czterema dniami bez pracy. Po drugie, w czerwcu mamy na ogół nieco większe szanse na ładną pogodę podczas wyjazdu.

lipiec

13

ŚRODA

Gadulec

Gadulec

(DOPIERO CO) BYŁO, (JUŻ) MINĘŁO

Komunikator internetowy Gadu-Gadu przeżywa wzniości i upadki. Na początku istnienia był lokalnym hegemonem, lecz potem zaczął ustępować miejsca światowym potentatom – najpierw Facebookowi, potem Messengerowi. Gadu-Gadu funkcjonuje w nostalgicznej pamięci zbiorowej, jednak samo słowo **Gadulec** już praktycznie wypadło z obiegu.

Choć wielu wieszczycy pogrzeb aplikacji lub pisało epitafia, to – wbrew nazwie tego cyklu – Gadu-Gadu ciągle działa. Możliwe, że w obecnym okresie sprzeciwu wobec monopolistów i nowych rozwiązań dotyczących prywatności użytkowników stary polski komunikator powróci do łask. Zobaczymy, czy doczeka się wtedy nowego określenia.

lipiec

Bogny, Apolinarego

Kingi, Krystyny

23

SOBOTA

24

NIEDZIELA

Netflix

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Netflix

ODMIANA

przypadek

lp.

M.	Netflix
D.	Netflixa <i>lub</i> Netfliksa
C.	Netflixowi <i>lub</i> Netfliksowi
B.	Netflix, <i>pot.</i> Netflixa <i>lub</i> Netfliksa
N.	Netflixem <i>lub</i> Netflikssem
Ms.	Netflixie <i>lub</i> Netfliksie
W.	Netflixie <i>lub</i> Netfliksie

Kariny, Gustawa

sierpień

2

WTOREK

Pastelozza

Handwriting practice lines consisting of ten horizontal dotted lines.

Pasteloza

WSPÓŁCZESNE - OZY

pasteloza *dezapr.* 'brak umiarkowania w stosowaniu kolorów pastelowych do upiększania otoczenia'

Nietrudno zauważyć, że **pasteloza**, ten niczym nieposkromiony szal kolorowania budynków, opanowuje Warszawę. Nie wiadomo, gdzie dokładnie wybuchła epidemia. Jedna z teorii mówi, że stało się to na placu Artura Zawiszy, a pierwszym zakażonym został hotel Jan III Sobieski. (1944.pl)

Beaty, Eugeniusza

wrzesień

6

WTOREK

Odgadnię neologizm

Jaki neologizm przedstawia powyższa ilustracja?

Odpowiedzi do cyklu ODGADNIJ NEOLOGIZM
znajdziesz na stronie po 31 grudnia.

Reginy, Melchiora

wrzesień

7

ŚRODA

Żółwik

Żółwik

NOWE STARE

żółwik *pot.* 'gest, zwykle na powitanie, polegający na krótkotrwałym dotknięciu się pięściami dwóch osób'

Kto jak kto, ale książę Karol zdecydowanie nie powinien łamać królewskiego protokołu! A właśnie to mu się zdarzyło. Kamery zarejestrowały, jak 70-latek „przybił **żółwika**” z jednym z poddanych podczas oficjalnego spotkania. Czy książę nie jest zbyt wyluzowany? (msn.com)

Pauliny, Franciszka

październik

10

PONIEDZIAŁEK

-fobia

-fobia

PRODUKTYWNE CZĄSTKI

dysmorfofobia 'zaburzenie psychiczne polegające na obsesyjnym przekonaniu o nieestetycznym wyglądzie własnego ciała; BDD'

fatfobia 'uprzedzenie, niechęć, skłonność do negatywnych postaw wobec ludzi otyłych'

nomofobia 'chorobliwy lęk przed sytuacją, w której nie ma możliwości skorzystania z telefonu komórkowego'

transfobia 'silna niechęć do osób o niejednoznacznej tożsamości płciowej, zwłaszcza osób transseksualnych, połączona z ich dyskryminacją'

listopad

Elżbiety, Sławomira

Feliksa, Leonarda

5

SOBOTA

6

NIEDZIELA

Celebrytoza

Celebrytoza

WSPÓŁCZESNE - OZY

celebrytoza *pot., dezapr.* 'dążenie do zyskania lub zwiększenia swojej popularności poprzez częste pokazywanie się w mediach i zachowywanie się w sposób właściwy celebrytom'

Naturalnie uważam, że świat celebrycki jest wyjątkowo parszywą wydmuszką, tandetną podróbką świata prawdziwego, ma się rozumieć, że w zasadzie nie interesuję się życiem owych medialnych zombi, nie będę jednakowoż udawał, że nie wiem, jaki **celebrytoza**, owa masowa choroba współczesności, ma na zbiorową wyobraźnię wpływ. (wyborcza.pl)

grudzień

Adama, Ewy

Wigilia

24

SOBOTA

Anastazji, Eugenii

Boże Narodzenie

25

NIEDZIELA

Kajmakowiec

Kajmakowiec

DODAJ DO UŻYWANYCH

kajmakowiec 'ciasto tortowe, przekładane i in., którego dominującym składnikiem jest kajmak'

Kolejne święta z **kajmakowcem**... Obowiązkowa pozycja na moim stole :-)... Dziś jeszcze wszyscy domownicy śpią, a ja, mając chwilę wytchnienia: książka + kawa + **kajmakowiec**... Jest pysznie! (zjemto.blog)

Znajdź więcej neologizmów na stronie:
www.nowewyrazy.pl

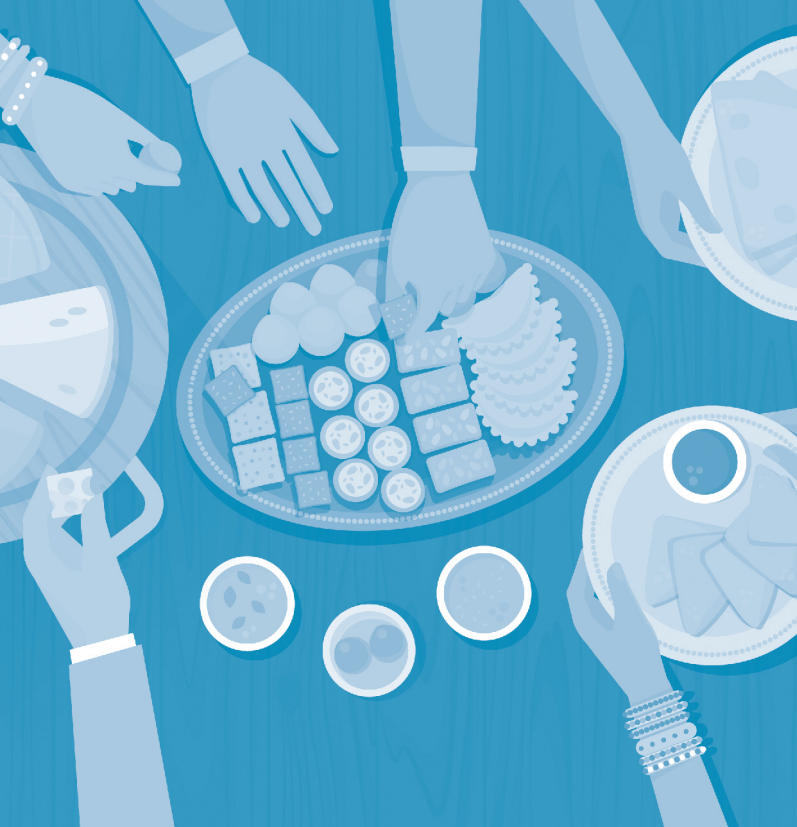
Irminy, Eugeniusza

grudzień

30

PIĄTEK

Odgadnię neologizm

Jaki neologizm przedstawia powyższa ilustracja?

Odpowiedzi do cyklu ODGADNIJ NEOLOGIZM
znajdziesz na stronie po 31 grudnia.